

УДК 657.15:656.614.3
JEL B41, C13, G32
DOI 10.31375/2226-1915-2019-3-136-148

О.В. Корецька
ст. викладач кафедри «Економіка і фінансів»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4991-835X>
koretska2@gmail.com

Л.В. Ширяєва
д.е.н., професор кафедри «Економіка і фінанси»
ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-4706-2167>
l.shyriaieva@gmail.com

Одеський національний морський університет, Одеса, Україна

МОДЕЛЮВАННЯ ІНДИКАТОРНОГО ПІДХОДУ ДО ОЦІНКИ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СТИВІДОРНИХ КОМПАНІЙ

Анотація. Метою статті є дослідження особливостей використання індикаторного підходу у процесі оцінювання стану фінансово-економічної безпеки стивідорних компаній. У статті визначені основні переваги та недоліки індикаторного підходу оцінки стану фінансово-економічної безпеки стивідорних компаній, які виконують безліч робіт та послуг, а саме: навантаження та розвантаження вантажу; розміщення та укладання вантажу у транспортний засіб; забезпечення збереження та безпеки вантажу під час перевезення; перевалка вантажів з одного виду транспорту на інший; вантаження вантажу та інші.

У статті доведено, що індикаторний аналіз дозволяє виявити тенденції зміни показників фінансово-економічної безпеки, на базі яких аналітики можуть приймати рішення про необхідність вжиття заходів з відновлення та забезпечення економічної і фінансової стабільності функціонування стивідорних компаній.

Виявлено індикатори фінансово-економічної безпеки, які мають наступні властивості:

- у кількісній формі відображають загрози фінансово-економічній безпеці;
- мають високу чутливість і мінливість і тому володіють високою здатністю попереджати суб'єкти господарювання про можливі небезпеки у зв'язку зі зміною ринкового середовища, державного регулювання, економічної політики, що проводиться державою;
- індикатори фінансово-економічної безпеки характеризують діяльність аналізованого суб'єкта не відокремлено один від одного, а лише в комплексі, тобто взаємодіють між собою, взаємодоповнюючи один одного.

У статті також запропоновано власне комбонування показників оцінки фінансово-економічної безпеки стивідорних компаній.

Ключові слова: стивідорна компанія, фінансово-економічна безпека, індикатори, порогові значення, оцінка рівня безпеки.

УДК 657.15:656.614.3

JEL B41, C13, G32

DOI 10.31375/2226-1915-2019-3-136-148

О.В. Корецкая

ст. преподаватель кафедры «Экономика и финансы»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4991-835X>

koretska2@gmail.com Л.В. Ширяева

д.э.н., профессор кафедры «Экономика и финансы»

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-4706-2167>

l.shyriaieva@gmail.com

Одесский национальный морской университет, Одесса, Украина

МОДЕЛИРОВАНИЕ ИНДИКАТОРНОГО ПОДХОДА ПРИ ОЦЕНКЕ ФИНАНСОВО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ СТИВИДОРНЫХ КОМПАНИЙ

Аннотация. Целью статьи является исследование особенностей использования индикаторного подхода в процессе оценки финансово-экономической безопасности стивидорных компаний. В статье определены основные преимущества и недостатки индикаторного подхода при оценке состояния финансово-экономической безопасности стивидорных компаний, которые выполняют множество работ и услуг, а именно: погрузка и разгрузка груза; размещение и укладка груза в транспортное средство; обеспечение сохранности и безопасности груза при перевозке; перевалка грузов с одного вида транспорта на другой; взвешивание груза и другие.

В статье доказано, что индикаторный подход позволяет выявить тенденции изменения показателей финансово-экономической безопасности, на базе которых аналитики могут принимать решение о необходимости принятия мер по восстановлению и обеспечению экономической и финансовой стабильности функционирования стивидорных компаний.

Выявлено индикаторы финансово-экономической безопасности, которые обладают следующими свойствами:

- в количественной форме отражают угрозы финансово-экономической безопасности;

- имеют высокую чувствительность и изменчивость и поэтому обладают высокой сигнальной способностью предупреждать субъекты хозяйствования о возможных опасностях в связи с изменением рыночной среды, государственного регулирования, экономической политики, проводимой государством;

- индикаторы финансово-экономической безопасности характеризуют деятельность анализируемого субъекта не обособленно, отдельно друг от друга, а только в комплексе взаимодействуя между собой, взаимно дополняя друг друга.

В статье также предложены показатели для оценки финансово-экономической безопасности стивидорных компаний.

Ключевые слова: стивидорная компания, финансово-экономическая безопасность, индикаторы, пороговые значения, оценка уровня безопасности.

UDC 657.15:656.614.3
JEL B41, C13, G32
DOI 10.31375/2226-1915-2019-3-136-148

O.V. Koretska
Senior lecturer

of the Department «Economics and finance»,
ORCID: <https://orsid.org/0000-0003-4991-835X>
koretska2@gmail.com

L.V. Shyriaieva

DSc (Econ.), Professor of Department «Economics and Finance»
ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-4706-2167>
l.shyriaieva@gmail.com
Odessa national maritime university, Odessa, Ukraine

MODELING OF THE INDICATOR APPROACH TO THE EVALUATION OF FINANCIAL AND ECONOMIC SECURITY OF STEVEDORING COMPANIES

Abstract. *In Ukraine, at the present stage, in the conditions of crisis deepening of phenomena, economic transformations, more and more attention is being paid to the protection of enterprises from dangers. Analysis of financial and economic security (FES) of stevedoring companies (SC) is of particular importance in connection with the adoption of the Law on Seaports of Ukraine and the Law on Concessions. In the conditions of constant shortage of cargoes and contradictions of the legal base, transition to new forms of managing, political instability, the problem of assessing the level of financial and economic security becomes acute.*

Financial and economic security is associated with the ability to make the most of financial and economic resources to meet needs, for which we propose to evaluate its status on the basis of an indicator method.

The purpose of the article is to investigate the features of the use of indicator approach in the process of assessing the financial and economic security of stevedoring companies. The article identifies the main advantages and disadvantages of the indicator approach of assessing the financial and economic security of stevedoring companies that perform many works and services, namely: loading and unloading of cargo; placement and loading of cargo into the vehicle; ensuring the security of cargo during transportation; transshipment of goods from one mode of transport to another; cargo weighing and others.

In the article it is proved that the indicator analysis reveals tendencies of changes of financial and economic security indicators, on the basis of which analysts can make a decision on the necessity of taking measures to restore and ensure the economic and financial stability of functioning of stevedoring companies.

Financial and economic security indicators have been identified that have the following properties:

- reflect quantitatively threats to financial and economic security;*
- have high sensitivity and variability and therefore have a high signaling ability to warn economic entities about possible dangers due to changes in market environment, state regulation, economic policy pursued by the state;*
- financial and economic security indicators characterize the activity of the analyzed subject not separately, from each other, but only in the complex in they interact with each other, complementing each other.*

The article also offers its own layout of financial and economic security indicators of stevedoring companies.

Keywords: *stevedoring company, financial and economic security, indicators, thresholds, security level assessment.*

Постановка проблеми. В Україні на сучасному етапі, в умовах поглиблення кризових явищ, економічних перетворень, все більш уваги приділяється питанням захисту підприємств від небезпек. Аналіз питань забезпечення фінансово-економічної безпеки (ФЕБ) стивідорних компаній (СК), набуває особливого значення у зв'язку з прийняттям Закону України «Про морські порти України» та Закону України «О концесіях». В умовах постійної нестачі вантажів і суперечливості правової бази, переходу до нових форм господарювання та управління, політичної нестабільності, гостро стає проблема оцінки рівня фінансово-економічної безпеки.

Але не всі питання, щодо оцінки фінансово-економічної безпеки, саме стивідорних компаній, розкрито щодо глибини та обґрунтованості. Умови функціонування та розвитку стивідорних компаній зумовлюють необхідність посилення подальших досліджень із проблематики оцінювання рівня їх фінансово-економічної безпеки з метою отримання можливостей розробки адекватної політики та стратегії їх розвитку. Фінансово-економічна безпека асоціюється із здатністю найефективніше використовувати фінансові та економічні ресурси для задоволення потреб, для чого оцінювання її стану пропонуємо здійснювати на основі індикаторного методу.

Огляд останніх досліджень та публікацій. У науковій літературі яскравими прихильниками викорис-

тання індикаторного підходу до оцінювання стану фінансово-економічної безпеки є О.А. Ареф'єва, О.І. Барановський, О.Р. Гладченко, Л. Гнилицька, Л.П. Гомілко, К.С. Горячева, Н.С. Зарубинська, В.М. Зарубинський, Н.П. Карачина, О. Кириченко, Ю. Кім, М.І. Копитко, І. Кудря, Т.Б. Кузенко, Р.С. Папєхін, О.М. Підхонний, Т.О. Тельна, Т.В. Шлемко та інші.

У даному випадку, при оцінці рівня фінансово-економічної безпеки підприємства використовуються показники-індикатори – порогові значення показників, які характеризують діяльність підприємств у різних галузях, у тому числі і морської, що відповідають певному рівню економічної безпеки. Рівень фінансово-економічної безпеки підприємства встановлюється за результатами порівняння фактичних показників діяльності підприємств основної портової діяльності з індикаторними [1].

Завдання дослідження. Метою статті є огляд особливостей сучасних поглядів науковців на використання індикаторного підходу в оцінюванні стану фінансово-економічної безпеки підприємств, а також формування висновків про доцільність його впровадження у практику оцінювання стану фінансово-економічної безпеки стивідорних компаній.

Основний матеріал дослідження. Фінансово-економічну безпеку доцільно розглядати, перш за все, у контексті її функціональних складових. Даний підхід дозволить: здійс-

нювати моніторинг чинників, які впливають на стан як функціональних складових, так і фінансово-економічної безпеки загалом; досліджувати процеси, які здійснюють вплив на забезпечення фінансово-економічної безпеки; проводити аналіз розподілу і використання ресурсів підприємства; вивчати економічні індикатори, що відображають рівень забезпечення функціональних складових; розробляти заходи, які сприятимуть досягненню високого рівня складових, що призведе до посилення фінансово-економічної безпеки стивідорних компаній [1], які виконують стивідорні роботи та послуги (від англ. *stevedore*, іспан. *estivador* – укласти вантаж) [2].

Згідно з наказом № 308 від 10.03.2015 р. «Про затвердження Порядку виконання митних формальностей на морському та річковому транспорті», стивідорна компанія – це суб'єкт господарювання, що здійснює експлуатацію морського терміналу, проводить вантажно-розвантажувальні роботи, обслуговування та зберігання товарів, обслуговування суден і пасажирів, а також інші пов'язані з цим види господарської діяльності [3].

У сучасному економічному словнику індикатор (від лат. *indico* – вказую) визначається як орієнтуючий економічний показник, вимірник, що дозволяє певною мірою передбачити, в якому напрямку слід очікувати розвиток економічних процесів [4; 5].

Оцінку фінансово-економічної безпеки в більшості робіт пропонується проводити за допомогою індикаторного підходу. Цей спосіб на теперішній час є актуальним, але головним його недоліком є перелік показ-

ників за якими має проводитись оцінка фінансово-економічної безпеки [6; 7; 8].

Залежно від методів дослідження, можливо виділити наступні системи аналізу фінансово-економічної безпеки стивідорних компаній: горизонтальний (трендовий) аналіз, вертикальний (структурний) аналіз, порівняльний аналіз, аналіз фінансових коефіцієнтів, а також інтегральний фінансовий аналіз.

Для оцінки поточного рівня забезпечення фінансово-економічної безпеки стивідорних компаній здійснюється на основі детального аналізу загроз негативних впливів на фінансову безпеку, як головного елемента економічної безпеки, і можливих збитків компаній по реалізації цих негативних впливів, а також існуючої на підприємстві системи аналізу і оцінювання всебічних результатів його фінансово-господарської діяльності [9].

Оцінювання поточного рівня забезпечення фінансово-економічної безпеки стивідорних компаній здійснюється за такими напрямками:

- аналіз фінансової звітності СК (дослідження ліквідності, рентабельності, структури прибутку та витрат тощо);
- аналіз конкурентоспроможності СК;
- аналіз навантажувально-розвантажувальної роботи (вантажобігу);
- аналіз кваліфікації та потенціалу персоналу, системи управління СК;
- аналіз теперішньої та прогнозованої вартості капіталу СК;
- аналіз поставок і клієнтури;

- аналіз кредитної політики суб'єкта господарювання;

- аналіз динаміки цінних паперів СК і тощо [10].

Індикаторний аналіз дозволяє виявити тенденції зміни показників фінансово-економічної безпеки, на базі яких аналітики можуть приймати рішення про необхідність вжиття заходів з відновлення та забезпечення економічної і фінансової стабільності функціонування компанії.

Індикатори фінансово-економічної безпеки мають наступні властивості:

- у кількісній формі відображають загрози фінансово-економічній безпеці;

- мають високу чутливість і мінливість і тому володіють високою сигнальною здатністю попереджати суб'єкти господарювання про можливі небезпеки у зв'язку зі зміною ринкового середовища, державного регулювання, економічної політики, що проводиться державою;

- індикатори фінансово-економічної безпеки характеризують діяльність аналізованого суб'єкта не відокремлено, окремо один від одного, а лише в комплексі тобто взаємодіють між собою, взаємодоповнюючи один одного.

Виявлено, що саме для побудови системи фінансово-економічної безпеки взаємодія індикаторів фінансово-економічної безпеки є найбільш важливою. Взаємодія індикаторів існує завжди, але тільки за певних умов зміни зовнішніх факторів ринкового середовища і внутрішніх факторів об'єкта що оцінюється, які характеризують наростання небезпеки вона виходить за встановлені граничні параметри, межі, набуває екстремальний

характер і свідчить про порушення, відхилення і небезпеку у виробничій та фінансовій сферах діяльності суб'єктів господарської діяльності [11].

Таким чином, тільки аналіз інформації про чисельні параметри такої взаємодії дає можливість визначити економічні наслідки прийнятих фінансово-економічних рішень, оцінити значимість тих чи інших загроз для фінансово-економічної безпеки функціонування підприємства [12].

Але, рівень точності індикатора в цьому випадку є проблемою, яка полягає в тому, що в даний час відсутня методична база визначення індикаторів, що враховують особливості діяльності стивідорних компаній, обумовлені, зокрема, їх галузевою приналежністю, формою власності, структурою капіталу, існуючим організаційно-технічним рівнем.

Згідно до індикаторного підходу оцінку стану фінансово-економічної безпеки СК проводити за певною системою основних показників. Ці показники повинні відображати галузеву специфіку та умови діяльності стивідорних компаній. До них необхідно відносити: виробничі, фінансові та соціальні показники.

До виробничих доцільно віднести наступні складові показники: динаміку вантажопереробки (зростання, спад, стабільний стан, темпи зміни); реальний рівень завантаження виробничих потужностей; темпи оновлення основних виробничих фондів (реновації); стабільність виробничого процесу (ритмічність, рівень завантаженості протягом певного часу; оцінка конкурентоспроможності; вікова структура і технічний ресурс парку перевантажувальних машин і устаткування).

До основних індикаторів фінансової складової віднесено наступні якісні та кількісні показники: обсяг «портфеля» замовлень (загальний, ймовірний обсяги переробки вантажів); фактичний і необхідний обсяг інвестицій (для підтримки і розвитку наявного потенціалу; рівень інноваційної активності (обсяг інвестицій в нововведення); рівень рентабельності інвестиції, фондіввіддача, прострочена заборгованість (дебіторська і кредиторська), частка забезпеченості власними джерелами фінансування обігових коштів, сировини, матеріалів енергоносіїв для виробництва.

Дискусивним є питання щодо методичної бази визначення індикаторів, які враховують особливості діяльності підприємств основної портової діяльності, динаміку зовнішнього оточення портів, складу показників-індикаторів, визначення для них порогових значень. У результаті, при недостатньо точному встановленні кількісних значень індикаторів, невірно може бути витлумачений і рівень фінансово-економічної безпеки, що в свою чергу може призвести до неадекватних управлінських рішень у сфері забезпечення фінансово-економічної безпеки.

В одній із праць Козака Л.С [12. С. 48] серед індикаторів фінансово-економічної безпеки виділено: індекси обсягів вантажопереробки, динаміку прибутку, розмір заборгованості, частку на ринку транспортних послуг, показники рентабельності, розміри капіталовкладень та довгострокових кредитів.

До основних індикаторів фінансової складової безпеки підприємства у працях [12] віднесено такі якісні та кількісні показники: вели-

чина портфеля замовлень; фактичний та необхідний обсяг інвестицій; рівень інноваційної активності; рівень рентабельності виробництва; фондіввіддача виробництва; прострочені дебіторська і кредиторська заборгованості; частка забезпеченості власними джерелами фінансування оборотних коштів, матеріалів, енергоносіїв для виробництва.

Вчений О. Барановський [13] виділяє такі індикатори фінансової безпеки підприємств, як розмір статутного капіталу, величина активів, обсяг продажу, оборотність активів, розмір інвестицій, розмір питомого оборотного капіталу, частка запозиченого капіталу, показники ліквідності, рентабельності, прибутковості та ризику, рівень інновацій, рівень оподаткування, період погашення дебіторської заборгованості тощо.

Більшість дослідників вважає, що оцінювання фінансово-економічної безпеки підприємства не повинно зводитися лише до аналізу фінансового стану підприємств. Враховуючи специфіку системи безпеки стивідорних компаній, для оцінювання її рівня необхідно використовувати особливі прийоми визначення стану фінансово-економічної безпеки та її загроз. Для цього і застосовують індикаторний метод оцінювання рівня фінансової безпеки, а саме використання критичних порогових значень фінансових показників.

Важливим недоліком використання індикаторного підходу є: відсутність шкали (порогових значень) для визначення фінансово-економічної безпеки; необхідність розрахунку вагових коефіцієнтів для кожної складової фінансово-економічної безпеки підприємств основної портової

діяльності, які залежать від специфіки морської галузі та змінюються в залежності від умов, які склалися на ринку транспортних послуг.

Розглянувши пропоновані різними науковцями рівні фінансово-економічної безпеки підприємств, для оцінки ФЕБ СК, які працюють в умовах постійної конкуренції, пропонуємо об'єднати підтримуючий, мінімальний, дуже низький та низький в один рівень – низький; високий та дуже високий – у високий. Укрупнення рівнів фінансово-економічної безпеки можливо пояснити специфікою роботи стивідорних компаній, а саме їх робота при рівнях підтримуючий, мінімальний, дуже низький практично дорівнюється банкрутству. Також не може бути у стивідорних компаній дуже високого рівня ФЕБ, тому його об'єднали з високим.

Отже, для стивідорних компаній пропонуємо виділити шкалу рівнів фінансово-економічної безпеки, представлену у таблиці.

Загалом усі індикатори фінансово-економічної безпеки підприємства можна поділити на такі групи:

1. Показники платоспроможності (ліквідності).
2. Показники фінансової стійкості.
3. Показники ділової активності.
4. Показники рентабельності [14].

Застосування індикаторного підходу у практиці оцінювання фінансово-економічної безпеки стивідорних компаній має як переваги, так і недоліки.

Переваги:

- враховує весь спектр виробничої, фінансової і інвестиційної діяльності стивідорних компаній;

- набір індикаторів можливо змінювати залежно від форми власності;

- найпростіший у застосуванні, так як не вимагає спеціальних навичок;

- сприяє швидкому моніторингу негативних тенденцій у діяльності стивідорних компаній;

- дозволяє виявити не лише загрози, а й домінуючі фінансово-економічної безпеки.

Недоліки:

- громіздкий у розрахунках, оскільки потребує визначення великої сукупності показників;

- відображає стан фінансово-економічної безпеки у минулому періоді;

- нормативні значення показників не завжди враховують зміни на ринку транспортних послуг;

- не враховують особливості галузі та організаційно-правову форму господарювання;

- не дозволяє виокремити зовнішні чинники розвитку стивідорних компаній [15].

Визначення рівня фінансово-економічної безпеки у конкретний момент часу, попередження розвитку негативних тенденцій у діяльності стивідорних компаній, внесення необхідних коректив і прогнозування розвитку системи фінансово-економічної безпеки передбачає вибір обґрунтованої множини її показників-індикаторів.

Таблиця

Рівні фінансово-економічної безпеки стивідорної компанії

Рівень безпеки	Показник рівня безпеки	Характеристика стану підприємства
низький	0,05-0,29	Низька фінансова стійкість, порушена платоспроможність
середній	0,3-0,49	Забезпечують фінансово-економічну безпеку стивідорної компанії, дозволяють зберегти займану ринкову позицію в поточному періоді та у середній (2-4 роки) перспективі, а також закласти фундамент для формування конкурентних переваг. Гарантується платоспроможність
високий	0,5-0,7 та вище	Стивідорні компанії враховують основні вимоги ринку транспортних послуг, що дозволяє зберегти його стратегічні позиції на ринку, отримати істотні переваги. Висока фінансова стабільність, високий запас платоспроможності

Джерело: розроблено автором

Висновок. Отже, коли є можливість кількісно оцінити розмір фінансових втрат внаслідок загроз (внутрішніх та зовнішніх), а також витрат на реалізацію заходів по попередженню безпеки, доцільно використувати інтегральний показник.

Таким чином, оцінка фінансово-економічної безпеки функціонування стивідорних компаній на базі спеціальних інтегральних показників та їх порогових значень дає керівному

складу оціночний апарат для визначення надійності, стабільності та стійкості діяльності компаній по окремим складовим. Загальний стан фінансово-економічної безпеки дає можливість на базі одного інтегрального (узагальнюючого) показника мати індикатор (сигнал) щодо необхідності втручання чи невтручання до поліпшення фінансово-економічного стану підприємства.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. *Корецька О.В. Моделювання рівнів фінансово-економічної безпеки підприємств портової діяльності // Науковий вісник УжНУ. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2019. № 23. С.140-143.*
2. *Kibik O., Khaiminova Iu., Kotlubay V., Redina I., Belous E. Development potential of Ukrainian maritime enterprises, 2018. URL: <https://www.sciencepubco.com/index.php/ijet/article/view/19917>*

3. Onyshchenko, S.P., Koskina, Yu.O. (2015). Research of the effect of terms and conditions of an offer on successful conclusion of the freight transaction. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, 6 (3(78)), 25–32. doi: 10.15587/1729-4061.2015.55738. URL: <http://journals.urau.ua/eejet/article/view/85233>
4. Сташук О.В. Індикаторний підхід в оцінюванні стану фінансової безпеки акціонерних товариств. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»: науковий журнал. Острог: Вид-во НаУОА, червень 2018. № 9(37). С. 168-173.
5. Лапкина И.А., Поддубная Н.Н. Ресурсы логистической системы // *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2015. № 2. С. 69-72. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VISUNU_2015_2_17
6. Іващенко Г.А., Ярошенко О.Ф. Ідентифікація дефініції «економічна безпека підприємства» // *Бізнес Інформ*. № 9, Харків, 2011. С. 129-131.
7. Козаченко А.В., Пономарев В.П. Методические основы оценки уровня экономической безопасности предприятия // *Региональные перспективы*. № 2-3. 2003. С.104-106.
8. Концепція економічної безпеки України: кер.проекту В.М. Гесць; Ін-т екон. прогнозування НАН України. К.: Логос, 1999. 56с.
9. Орлов П.І, Духов В. Є. Основи економічної безпеки фірми: навч. посібник. Х.: Прометей-Прес, 2004. 284 с.
10. Корецька О.В. Сучасні підходи до оцінки фінансово-економічної безпеки підприємств // *Бізнес-навігатор*, 2018. №1(44). С.136-139.
11. Фінансові аспекти діагностики економічної безпеки підприємств портової сфери: монографія / Ширяєва Л.В., Чиж Л.П., Хотєєва Н.В. та ін. Одеса: ІНТЕРПРІНТ, 2015. С.71-82, 91-108.
12. Козак Л.С. Теоретичне обґрунтування та оцінка рівня економічної безпеки підприємства в системі антикризового управління // *Вісник Хмельницького національного університету*. Хмельницький, 2010. № 2. Т.1. С. 68–72.
13. Барановський О.І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення): монографія. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2004. 759 с.
14. Афанасьєв Є.В. Удосконалення моделювання інтегрованої оцінки загального рівня економічної безпеки підприємства // *Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми і прогресивні напрямки управління економічним розвитком вітчизняних підприємств»*. 23-24 квітня 2013 р. У 2 т. Том 1. Кривий ріг: KEI KHU, 2013. С. 3-8.
15. Yarovaya N.V. Controlling – coordination instrument for managerial decision-making on pricing / O.V. Vorkunova, N.V. Ryabovolenko // *Edited volume SWORLD «Scientific research and their application in practice. Current status and ways of development `2014»*. № 1. Volume 1. IVANOVO: MARKOVA AD, 2014. Zit: 114-424. p. 7-11. Issn 2224-0187

REFERENCES

1. Koretska, O.V. (2019) *Modelyuvannya rivniv finansovo-ekonomichnoi bezpeki pidpriemstv portovoi diyalnosti* [Simulation of the level of financial and economic security of port enterprises]. *Naukoviy visnik UzhNU. Seriya: Mizhnarodni ekonomichni vidnosini ta svitove gospodarstvo*, №23, 140-143 [in Ukrainian].
2. Kibik, O., Khaiminova, J., Kotlubay, V., Redina, I. & Belous, E. (2018). *Development potential of Ukrainian maritime enterprises. International Journal of Engineering & Technology*, 7 (4.3), 461-466.
3. Onyshchenko, S. P. & Koskina, Yu. O. (2015). *Research of the effect of terms and conditions of an offer on successful conclusion of the freight transaction. Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, 6 (3(78)), 25-32. Doi: 10.15587/1729-4061.2015.55738. Retrieved from <http://journals.uran.ua/eejet/article/view/85233>
4. Stashchuk, O. V. (2018). *Indikatorniy pidkhid v otsinyuvanni stanu finansovoyi bezpeki aktsionernikh tovaristv* [An indicator approach in assessing the financial security of joint stock companies]. *Naukovi zapiski Natsionalnogo universitetu «Ostrozka akademiya» - Scientific notes of the Ostroh Academy National University. Ostrog: Vid-vo NaUOA*, № 9(37), 168–173 [in Ukrainian].
5. Lapkina, I. A. & Poddubnaya, N.N. (2015). *Resursy logisticheskoy sistemy* [Logistics System Resources]. *Visnik Skhidnoukraiïnskogo natsionalnogo universitetu imeni Volodimira Dalya* № 2, 69-72. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/VSUNU_2015_2_17http://nbuv.gov.ua/UJRN/VSUNU_2015_2_17
6. Ivashchenko, G.A. & Yaroshenko, O.F. (2011). *Identifikatsiya definitsii «ekonomichna bezpeka pidpriemstva»* [Identification of the definition "economic security of the enterprise]. *Kharkiv, Biznes Inform*, № 9, 129-131 [in Ukrainian].
7. Kozachenko A.V. & Ponomarev V.P. (2003). *Metodicheskie osnovy otsenki urovnya ekonomicheskoy bezopasnosti predpriyatiya* [Methodical bases of estimation of level of economic safety of the enterprise]. *Regionalnye perspektivy*, № 2-3, 104-106 [in Ukrainian].
8. *Kontseptsiya ekonomichnoi bezpeki Ukraïni* [The concept of economic security of Ukraine] (1999): *ker. proektu V.M. Geets; In-t ekon. prognovuvannya NAN Ukraïni*. K.: Logos, 56 [in Ukrainian].
9. Orlov, P.I. & Dukhov, V. E.(2004). *Osnovi ekonomichnoi bezpeki firmi: navch. posibnik* [Fundamentals of economic security of the company]. Kh.: Prometey-Pres, 284 [in Ukrainian].

10. Koretska, O.V. (2018). *Suchasni pidkhodi do otsinki finansovo-ekonomichnoi bezpeki pidpriyemstv* [Modern approaches to the evaluation of financial and economic security of port enterprises] *Biznes-navigator*, №1(44), 136-139 [in Ukrainian].
11. Shiryayeva, L.V., Chizh, L.P. & Khoteeva, N.V. (2015). *Finansovi aspekti diagnostiki ekonomichnoi bezpeki pidpriyemstv portovoi sferi onografiya* [Financial aspects of diagnostics of economic security of port industry enterprises]. Odesa: INTYERPRINT, 71-82, 91-108 [in Ukrainian].
12. Kozak, L.S. (2010). *Teoretichne obruntuvannya ta otsinka rivnya ekonomichnoi bezpeki pidpriyemstva v sistemi antykrizovogo upravlinnya* [Theoretical substantiation and assessment of the level of economic security of the enterprise in the crisis management system]. *Visnik Khmel'nitskogo natsionalnogo universitetu. Khmel'nitskiy*, № 2. T. 1, 68-72 [in Ukrainian].
13. Baranovskiy, O.I. (2004). *Finansova bezpeka v Ukraïni* [Financial security in Ukraine]: (metodologiya otsinki ta mekhanizmi zabezpechennya): monografiya, K.: Kiïv. nats. torg.-ekon. un-t, 759 [in Ukrainian].
14. Afanasev, E.V. (2013). *Udoskonalennya modelyuvannya integrovanoi otsinki zagal'nogo rivnya ekonomichnoi bezpeki pidpriyemstva* [Improvement of modeling of the integrated estimation of the general level of economic security of the enterprise]. *Materiali III Vseukraïnskoi naukovo-praktichnoyi konferentsii «Aktualni problemi i progresivni napryamki upravlinnya ekonomichnim rozvitkom vitchiznyanikh pidpriemstv»*. U 2 t. Tom 1. Kriviy rig: KYEI KNU, 3-8 [in Ukrainian].
15. Yarovaya, N.V., Vorkunova O.V. & Ryabovolenko, N.V. (2014). *Controlling – coordination instrument for managerial decision-making on pricing. Edited volume SWORLD «Scientific research and their application in practice. Current status and ways of development`2014»*. № 1. Volume 1. IVANOVO: MARKOVA AD, Zit: 114-424. 7-11.

Стаття надійшла до редакції 23.10.2019

Посилання на статтю: Корецька О.В., Ширяєва Л.В. Моделювання індикаторного підходу до оцінки фінансово-економічної безпеки стивідорних компаній // Розвиток методів управління та господарювання на транспорті: 36. наук. праць, 2019. № 3. С. 136-148. DOI 10.31375/2226-1915-2019-3-136-148.

Received 23.10.2019

Reference a JournalArtic: Koretska, O.V. & Shyriaieva, L.V. (2019). Modeling of the indicator approach to the evaluation of financial and economic security of stevedoring companies. *Development of management and entrepreneurship methods on transport*, 136-148. DOI 10.31375/2226-1915-2019-3-136-148.